2023 m. sausio 19 d., ketvirtadienis

P9_TA(2023)0013

Brazilijos demokratinių institucijų šturmas

2023 m. sausio 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Brazilijos demokratinių institucijų šturmo (2023/2505(RSP))

(2023/C 214/08)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,

A. kadangi 2023 m. sausio 8 d. tūkstančiai kraštutinių dešiniųjų ekstremistų ir buvusio Brazilijos prezidento Jair Bolsonaro rėmėjų nuniokojo nacionalinį kongresą, Aukščiausiąjį teismą ir prezidento rezidenciją (Alvorada rūmus) Brazilijoje, ragindami imtis karinės intervencijos siekiant nuversti prezidentą Lula da Silva; kadangi buvęs prezidento J. Bolsonaro teisingumo ministras Andersonas Torresas buvo suimtas, o federalinės apygardos (įskaitant Brazilijos miestą) gubernatorius Ibaneis Rocha buvo suimtas;

B. kadangi kraštutinės dešiniosios pakraipos prieš demokratines institucijas vykdomi smurtiniai išpuoliai yra pasaulinis reiškinys; kadangi įvykiai Brazilijoje yra akivaizdus išpuolis prieš Brazilijos demokratines institucijas ir akivaizdžiai panašūs į 2021 m. įvykdytą užpuolimą prieš JAV Kapitoliją; kadangi buvęs JAV prezidentas Donaldas Trumpas ir buvęs prezidentas J. Bolsonaro atliko svarbų vaidmenį šiuose atitinkamuose įvykiuose;

C. kadangi socialinės žiniasklaidos platformos ir toliau nesustabdo antidemokratinių kampanijų, tarptautinio fašizmo ir ekstremizmo sklaidos, visų pirma pasitelkdamos algoritmus, kuriais skatinamas neapykantą pažeidžiantis turinys ir dezinformacija, o nenoras pašalinti neteisėtą turinį ir atliko esminį vaidmenį šiuose įvykiuose, stiprinant agresyvią retoriką ir smurtą ir palengvinant dezinformacijos telkimą ir sklaidą;

1. kuo griežčiausiai smerkia buvusio prezidento J. Bolsonaro rėmėjų vykdomus baudžiamuosius veiksmus ir remia nuolatines pastangas užtikrinti greitą, nešališką, tinkamą ir veiksmingą tyrimą siekiant nustatyti, patraukti baudžiamojon atsakomybėn visus susijusius asmenis, įskaitant kurstytojus, organizatorius ir finansinius rėmėjus, taip pat valstybės institucijas, kurios nesiėmė veiksmų, kad užkirstų kelią šiems išpuoliams;

2. reiškia solidarumą su demokratiškai išrinktu prezidentu Lula da Silva, jo vyriausybe ir Brazilijos institucijomis;

3. apgailestauja dėl buvusio prezidento J. Bolsonaro ir kai kurių jo politinių rėmėjų bandymų diskredituoti balsavimo sistemą ir rinkimų institucijas, nepaisant to, kad nėra rinkimų klastojimo įrodymų, ir primygtinai ragina juos pripažinti demokratinius rinkimų rezultatus;

4. pripažįsta didėjančio tarptautinio fašizmo, rasizmo, ekstremizmo ir, be kita ko, įvykių Brazilijoje, 2021 m. sausio mėn. JAV Kapitolijaus užpuolimo ir 2022 m. gruodžio mėn. suėmimų, susijusių su planuojamu išpuoliu prieš Vokietijos Bundestagą, ryšį;

5. pabrėžia, kad 2023 m. sausio 13 d. Aukščiausiasis Teismas patvirtino federalinių prokurorų prašymą apklausti buvusį Prezidentą J. Bolsonaro, nes jis gali labai svariai prisidėti prie nusikalstamų ir teroro aktų vykdymo; reiškia susirūpinimą dėl valstybės pareigūnų, ypač federalinės apygardos gubernatoriaus ir karinės policijos, veiksmų ir neveikimo;

6. pabrėžia teisės aktų sistemų, pvz., Skaitmeninių paslaugų akto, kuriuo reglamentuojamos socialinės žiniasklaidos platformos ir technologijų įmonės, svarbą siekiant veiksmingai kovoti su neapykantą kurstančių kalbų ir klaidingos informacijos plitimu internete ir užkirsti jam kelią, o taip išvengti tolesnio radikalėjimo;

7. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Europos Tarybai ir Brazilijos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui.